

Jaarverslag 2016

Stichting Cliënteninitiatieven

Juni 2017

Voorwoord

De Kentering is in het jaar 2016 actief geweest op vele fronten. Intern speelt het fusieproces om te komen tot één Zelfregiecentrum voor mensen met een kwetsbaarheid van welke aard dan ook in Nijmegen. Maar daarbij wil De Kentering niet uit het oog verliezen waartoe zij is opgericht: om zich in te zetten voor de mensen met een psychische kwetsbaarheid. Het ZRCN zal dus ook een plek moeten zijn waar zowel de achterban als de vrijwilligers van De Kentering zich thuis voelen en waarin recht wordt gedaan aan hun stem. Er zijn stappen gezet in de samenwerking doordat de besturen van WIG, Onderling Sterk, BWN en Trias een Stichting Zelfregiecentrum hebben opgericht. Ook zijn er statuten gekomen, waarin is vastgelegd dat deelnemers en vrijwilligers een vertegenwoordiging krijgen middels een Participatieraad die kan adviseren over beleid en uitvoering van het ZRCN.

Extern waren er meerdere samenwerkingsverbanden, waarin De Kentering, middels de ervaringsdeskundige vrijwilligers die bij haar werkzaam zijn, heeft meegedacht hoe zorg, welzijn en dagbesteding beter kunnen afgestemd op wat mensen echt nodig hebben: bij de Maatschappelijke Businesscase 18+, bij het project Regie in de Regio en in de samenwerking met het Regionaal Platform Ervaringskennis, dat als één van haar thema's voor 2016 de ervaringen met dagbesteding ggz onderzocht.

Voor iedereen met belangstelling voor de kwaliteit van leven van mensen met een psychische kwetsbaarheid organiseerde De Kentering de tweejaarlijkse Dag van de Kwaliteit dit keer onder de titel Wijk In Wijk Uit, met aandacht voor de vraag hoe cliënten, betrokkenen, ervaringswerkers, cliënteninitiatieven, instellingen en gemeente samen bij kunnen dragen aan een betere kwaliteit van leven voor de mensen die met hun psychische kwetsbaarheid een plek midden in de stedelijke samenleving willen leiden.

Maar het draait voor De Kentering uiteindelijk om de mensen zelf, dus uiteraard is er ook hard gewerkt met, voor en door de mensen uit de doelgroep zelf, met cursussen om te werken aan herstel, empowerment en ervaringsdeskundigheid, het bieden van een plek voor lotgenotencontact, het ondersteunen van cliënten die goede zorg en steun zoeken binnen het woud van regelgeving. Daar staat De Kentering al jaren voor en daar zal zij mee door gaan, dat zijn de waarden die zij mee brengt in het Zelfregiecentrum en waar zij voor zal blijven staan.

Samenwerking binnen het Zelfregiecentrum

Het Zelfregiecentrum Nijmegen is opgericht als een samenwerking tussen organisaties die zich inzetten voor empowerment door en voor mensen met lichamelijke beperkingen (de WIG), verstandelijke beperkingen (Onderling Sterk en Trias) en wij als Kentering, voor mensen met een psychische kwetsbaarheid. Dit jaar zijn er stappen gezet in de richting van een fusie. Er is een aanzet voor een Participatieraad, er is een penningmeesteroverleg gestart en de

werkorganisatie stemt activiteiten af. De participanten zijn volop bezig om een fusie voor te bereiden.

Omdat we willen fuseren zijn alle partijen het er over eens dat aan een aantal voorwaarden moet worden voldaan:

- één duidelijke en aanspreekbare organisatie gestoeld op de doelgroepen;
- waarbinnen “zelfregie” ook vorm krijgt door een Participatieraad met leden uit de doelgroepen;
- een organisatie met een heldere bedrijfsvoering (één begroting);
- een voltallig bestuur, met twee leden aangewezen door de Participatieraad;
- een duidelijk en inspirerend vrijwilligersbeleid;
- een heldere en uniforme rechtspositie voor alle medewerkers inclusief overgangsregeling met één cao.

Juist op het vlak van vastleggen van juridische afspraken wil De Kentering voortvarend zijn, om zo ook bijvoorbeeld goed vast te leggen wat de zeggenschap van de medewerkers is – en te waarborgen dat vrijwilligers en deelnemers een stem hebben in wat het Zelfregiecentrum doet.

Ggz-panel

In 2014 is De Kentering gestart met een ggz-panel. Het panel bestaat uit een groep cliënten en ervaringsdeskundigen van RIBW, Pro Persona en Iriszorg. Het doel is om signalen binnen te krijgen over de transities in het sociaal domein, met andere woorden: wat merken cliënten van de veranderingen op het gebied van begeleiding, dagbesteding en wonen? Aan de andere kant is het panel ook een mooie gelegenheid om cliënten te informeren over plannen van de gemeente; het panel wordt begeleid door twee leden van een gemeentelijke adviescommissie die ‘dichtbij het vuur’ zitten en veel beleidskennis hebben.

Soms komen er ook gemengde signalen. Sommige cliënten melden bijvoorbeeld dat zij het prettig vinden dat inloopvoorzieningen steeds meer gemengd zijn, denk aan ouderen die van dezelfde inloopcentra gebruik maken als ggz-cliënten. Aan de andere kant zijn er ook cliënten die hier moeite mee hebben, met name indien diezelfde ouderen geen indicatie nodig hebben voor voorzieningen waar ggz-cliënten wel een indicatie voor nodig hebben.

Soms komen er in het panel veel individuele hulpvragen. Denk aan cliënten met een Wajong-uitkering die willen weten hoe zij zich het beste kunnen voorbereiden op een herkeuring. Hier is het panel eigenlijk niet voor bedoeld, het gaat primair om het opvangen van signalen die bij meerdere cliënten leven.

Maar de begeleiders van het panel kunnen ook antwoord geven op individuele vragen. Vaak doen zij dit vanuit eigen ervaringskennis.

In de loop van de tijd is het aantal deelnemers iets afgenomen. Wellicht kan het geen kwaad om een nieuwe oproep te doen in bijvoorbeeld De Brug om meer deelnemers te werven.

Dag van de Kwaliteit 2016 met als thema 'Wijk In, Wijk Uit'

De Dag van de Kwaliteit, het tweejaarlijkse evenement van de Kentering – thema: Wijk in, wijk uit - was weer zeer succesvol. In de Lindenberg kwamen 125 mensen af op een programma met dialogen en workshops; en in de bibliotheek waren 137 bezoekers voor een lezing van Myrthe van der Meer. Beide dagen zorgen altijd voor contacten achteraf, zowel door professionals als door bezoekers/cliënten bij de Kentering of op de Jorisstraat.

De DvK is één van de pijlers in het werk van De Kentering om in de Nijmeegse samenleving aandacht te vragen voor de positie, de behoeften en de eigen talenten en kracht van mensen met een psychische kwetsbaarheid. Aansluitend bij de ontwikkeling, dat mensen met een psychische aandoening steeds vaker op hun woonplek in de samenleving ondersteuning krijgen, in plaats van binnen de muren van grote instellingen, stonden cliënten, belangenbehartigers, beleidsmakers, professionals en vrijwilligers deze dag stil bij de vraag, wat er nodig is om te werken aan een samenleving, die klaar is om cliënten op zo'n wijze een plek in haar midden te bieden, dat dit hun herstel bevordert?

Inspirerende gasten op deze dag waren Lotte Baaijens en Riecky van der Slik, respectievelijk als ervaringsdeskundige en als verpleegkundige werkzaam bij een Fact-team van Pro Persona. Zij belichtten wat er voor nodig is, om cliënten in

crisis bij te kunnen staan in de thuisomgeving. Daarvoor is het bijvoorbeeld nodig om goed in contact te blijven met de omgeving, de naaste familie, maar ook is goed contact met andere instanties als gemeente, politie en woningcorporaties nodig. Daar valt nog veel aan te verbeteren. Andere knelpunten zijn een beddentekort, als opname toch echt geboden is en tot slot, dat hoewel contact met andere instanties en familie zo wezenlijk is voor het goed functioneren van een Fact-team, de leden hiervan slechts 10% van hun tijd anders mogen besteden dan aan cliëntencontact.

Raadslid April Ranshuijsen was te gast om met de aanwezigen stil te staan bij de vraag, hoe mensen ondersteund kunnen worden in het op een zinnige wijze besteden van hun dag. Hierbij kan betaald werk een rol spelen, maar dat krijgt in de samenleving helaas teveel nadruk, stelt April. In haar ideale wereld wordt aan mensen gevraagd “wat heb je nodig om ideaal te functioneren” en dat is voor iedereen anders. Meer maatwerk leveren door buiten de regeltjes denken is dus een uitdaging.

De laatste gast was Ilse Kunst van de GGD, die in opdracht van de gemeente aan de slag is met de uitdaging om de samenwerking tussen instanties in de zorg voor kwetsbare burgers beter vorm te geven. Hierbij kwamen hoopvolle perspectieven naar voren, zoals dat het doel is dat in de toekomst mensen in crisis maar één keer hun verhaal hoeven te doen, in een gesprek waarbij meerdere disciplines aanwezig zijn, zodat ze niet steeds weer opnieuw hoeven te vertellen wat er schort bij iedere nieuwe deskundige met wie ze te maken krijgen. Een mooie vrucht van deze Dag van de Kwaliteit was dat Ilse Kunst er veel ervaringsdeskundigen bereid heeft gevonden, mee te denken vanuit cliëntperspectief in het project Kwetsbare Burgers en met een lijstje met namen en mail-adressen naar huis kon na een geslaagde dag.

Cliëntondersteuning

ZRC De Kentering biedt laagdrempelige cliëntondersteuning aan mensen met een psychiatrische achtergrond (in de breedste zin van het woord) en aan hun betrokkenen. Vaak gaat het om mensen die zich bij de reguliere ondersteuningsorganisaties niet voldoende begrepen voelen. Er werken drie cliëntondersteuners, allen op parttimebasis.

De vragen waar mee mensen naar ons toe komen, kunnen overal betrekking op hebben: PGB, financiën, werk/vrije tijd, ervaringsdeskundigheid, lotgenotencontact en informatie over zorginstellingen. De meeste vragen gingen over financiële regelingen (inkomenscheck, belasting teruggave), het indienen van bezwaarschriften of klachten, aanvragen van WMO-indicatie en PGB, vragen over dagbesteding. De hulpvraag bij het invullen van belastingaangifte loopt verder terug nu er steeds minder gebruik gemaakt kan worden van aftrekposten. Daarentegen neemt de vraag om als onafhankelijk cliëntondersteuner bij het keukentafelgesprek aanwezig te zijn toe. De voorbereiding van een keukentafelgesprek hoort daar ook bij.

Ook door familieleden en andere betrokkenen wordt De Kentering benaderd met vragen over de (on)mogelijkheden van de hulpverlening, mantelzorgondersteuning en lotgenotencontact. En vooral ook voor het “luisterend oor”.

In 2016 zijn ruim 365 mensen geboekt als individuele cliënten met een hulpvraag, een toename van 35 mensen. Qua uren vergt dit een zeer uiteenlopende tijdsinvulling. Soms is een enkel telefoontje voldoende maar regelmatig zijn meerdere contactmomenten en/of langdurige ondersteuning gewenst. Sommige cliënten komen met een zekere regelmaat (bijvoorbeeld jaarlijks) terug. Cliënten komen doorgaans na een telefonische afspraak bij ZRC-locatie De Kentering. Indien nodig gaat de cliëntondersteuner op huisbezoek.

In de regio Rivierenland komt de cliëntondersteuner op afspraak in Tiel. In Beuningen zijn we tweewekelijks aanwezig bij inlooppunt De Stek, waarin RIBW, Driestroom en de Kentering samenwerken. In 2016 hebben zo’n 30 bezoekers via deze plek gebruik gemaakt van de cliëntondersteuning van de Kentering.

Op gemeentelijk niveau nemen we deel aan overlegvormen zoals het Platform Schuldhulpverlening en het WMO-uitvoeringsoverleg. Sinds eind 2016 bieden we de regiogemeentes klachtondersteuning, gezamenlijk met BWN en Zorgbelang Gelderland. In 2016 heeft dat 7 cliënten met een WMO-gerelateerde klacht opgeleverd.

Bert Arts-prijs 2016

Bij de Bindingsdagen begin juni in Meddo is weer gestreden om de Bert Arts-prijs. De aanwezigen hebben kunnen genieten van drie herstelverhalen en twee presentaties van projecten. Het waren alle vijf mooie verhalen waarbij de jury lette op hoe de verhalen gebracht zijn en of ze weten te inspireren en interactie op te roepen.

Joseppe is een persoon met veel passies, maar zijn grootste passie is het wandelproject. Zulke projecten zijn niet nieuw, maar Joseppe geeft inspraakavonden de vorm van een wandeling door de wijk. Hij laat wijkteams en bewoners inspirerende plekken zien. Met de presentatie waarmee hij meedingt naar de prijs, toont hij de aanwezigen uit andere regio's hoe je op deze manier mensen en plekken bij elkaar kunt brengen. Een erg inspirerend voorbeeld, mooi verbeeld met de glimlach van het blinde meisje dat weer perspectief ziet is met zijn project een zeer terechte prijswinnaar van de Bert Arts-prijs 2016.

Ontmoeting en inloop

Bijeenkomsten van landelijke verenigingen zoals bijvoorbeeld de NVA, Ypsilon, en Anoiksis vinden bij De Kentering onderdak. Deze hebben naast een lotgenotencontactfunctie ook een inloopkarakter. We ondersteunen met name in de faciliterende sfeer. Anoiksis wordt met haar activiteiten in deze regio gedragen door vrijwilligers van de Kentering. Ypsilon heeft een informatieavond samenwerking met de Mantelzorglotgenotengroep verzorgd.

In samenwerking met de landelijke Depressievereniging vonden enkele ontmoetingsavonden plaats voor mensen die op de wachtlijst staan voor een lotgenotencontactgroep. Om ze op deze manier alvast in contact te brengen met anderen. Inmiddels is voorzien in begeleiders van de lotgenotengroepen en hebben ze daar een plekje gevonden.

Verder zijn er nog de *doorlopende open bijeenkomsten* in ons gebouw zoals het GGz Panel, de Kring van Verbinding, de Plantjesdag van de Limosparkgroengroep, de Letsruilkring en wekelijks de Buurtafel. De maandelijkse Pleisterplaats voor de Ziel vindt plaats bij Centrum de Appel.

Lotgenotencontact bij De Kentering

De Kentering biedt plaats aan verschillende lotgenoten/zelfhulpgroepen zoals de Mantelzorggroep, een rouwgroep, Vriendengroepen van Autisten, Contact kwijtgroep, eetgroepen, Partner-van groepen, Ouder-van groepen, lotgenotengroep van de landelijke Depressievereniging, Social Club etc. Enkele lotgenotengroepen zijn in meer of mindere mate besloten, dat wil zeggen dat mensen kunnen instromen als er weer plaats is binnen zo'n groep. Andere groepen staan open voor instroom zo gauw er vraag is.

Groepen die op eigen initiatief willen starten, worden door ons ondersteund. Zo is in 2016 gewerkt aan de ontwikkeling van een lotgenotengroep rond Angst en Dwang. Dit heeft geresulteerd in een zelfstandige groep van zes mensen die elke veertien dagen bij elkaar komt.

De Patio-groep heeft een goede doorstart gemaakt bij De Kentering. Het is een lotgenotengroep, voorheen de Uitblijvers genaamd, die al een hele lange geschiedenis kent bij Pro Persona. De groep is tot het eind van dit jaar begeleid door een ervaringsdeskundige en komt wekelijks bij elkaar.

	Wat	Wanneer	deelnemers
1	Buurttafel	Elke vrijdagmiddag 16.30 -20.00 uur	25 tot 35
2	Vriendengroepen Autisme	Op afspraak, vaak dinsdagavond	10 tot 15
3	Autisme-lotgenotengroep	1 keer per maand op donderdagavond	12
4	Autisme-lotgenotengroep	Elke 1^e donderdag van de maand	10
5	Partner-van groep, autisme	Elke twee maanden op donderdagavond	15
6	Mantelzorggroep	Elke 2^e donderdagavond van de maand	12
7	Contact-kwijt groep	Elke 3^e woensdag van de maand 19.00 uur	12
8	Depressievereniging, Zuid	Elke vier weken op maandagavond	15
9	Anoixsis, regio Zuid/oost	Elke twee maanden op zaterdagmiddag	20
10	Ypsilon, regio Zuid/oost	Elke drie maanden op donderdagavond	8
11	Kring van Verbinding	Elke derde zondag van de maand	15
12	Depressiegroep	Om de week op vrijdagavond	8
13	Angst, Dwang en Depressie	Elke 1^e woensdagavond van de maand	6
14	Band Clean & Distorted	Elke dinsdag van 17.00 tot 21.00 uur	4
15	Patio-groep, lotgenotengroep	Elke dinsdagochtend	10
16	Band Gently Overdone	Elke woensdagmiddag 17.00 tot 19.00 uur	7
17	Social Club, Iriszorg	Iedere vrijdagmiddag beneden	5
20	Breed Overleg	tweede donderdag van de maand	8 tot 16
21	Werkmaatje	Wisselend op vrijdagmiddag	6
22	Cursus WMEE	Maandagmiddag , 2 x 10 weken	10
23	Cursus WRAP	Dinsdagmiddag , 2 x 10 weken	10
24	GGzPanel	4 à 5 keer per jaar, vrijdagmiddag	14

Gebruikersgroepen De Kentering in 2016

Trainingen

WRAP-training

WRAP staat voor Wellness Recovery Action Plan. Het is in 1997 ontwikkeld door Mary Ellen Copeland, vanuit haar ervaring met psychische ontwrichting. Het is een niet-diagnose gebonden zelfhulpinstrument dat mensen ondersteunt bij hun herstelproces. WRAP biedt positieve resultaten op belangrijke aspecten van herstel. De gebruiker maakt een zgn. gereedschapskoffer om zich beter te voelen, met daarbij zes actieplannen.

In 2016 hebben er twee WRAP-trainingen plaatsgevonden bij de Kentering. Twee ervaringsdeskundigen, waaronder een uit eigen gelederen 'doorgestroomde' WRAP-deelnemer, in bezit van een WRAP facilitators-opleiding, begeleidden in het voor- en najaar acht bijeenkomsten van twee en een half uur met acht, respectievelijk zeven deelnemers. Zij vulden hun actieplannen aan met passend 'gereedschap' zoals voor dagelijks onderhoud, triggers, vroege waarschuwingstekens, signalen van ontsporing, crisis en post-crisis.

Alle actieplannen geven antwoord op de hoofdvraag: wat heb ik wanneer nodig om me goed of weer beter te voelen? De uitwisseling van ideeën en het vinden van (h)erkenning en wederzijds begrip in groepsverband dragen bij aan het hervinden van eigen mogelijkheden.

In het najaar is de cursus gepresenteerd aan onze contactambtenaar van de gemeente om hem mogelijk in te zetten voor meer doelgroepen.

Cursus WMEE

WMEE Tijdens de training Werken Met Eigen Ervaring – WMEE- wordt geleerd hoe je je eigen inzicht in je herstelproces kunt inzetten ten behoeve van anderen. Het is een door het Trimbosinstituut ontwikkelde cursus die gegeven wordt door ervaringsdeskundigen die daartoe opgeleid zijn. De cursus betreft 12 bijeenkomsten en een terugkombijeenkomst; er gaat een intakegesprek aan vooraf en een persoonlijk afsluitingsgesprek als besluit.

Bij de Kentering heeft deze cursus in het verslagjaar tweemaal plaatsgevonden, met een keer 7 en een keer 6 personen die het certificaat behaalden. De cursus wordt gegeven door twee mensen die beiden intern zijn opgeleid: zij hebben eerst zelf de cursus gevolgd en zijn daarna gecoacht en begeleid om zelf trainer te worden.

Mindfulness

Dit jaar heeft een mindfulnessstraining plaatsgevonden die in het bijzonder bedoeld was voor mensen die cliëntervaring hebben met psychiatrie of psychosociale problematiek. Dat was de wens van de gecertificeerde trainer die vanuit ervaringsdeskundigheid deze cursus aanbood. Er hebben zes mensen aan deelgenomen.

Basisberaad Rivierenland

Het Basisberaad is een overleg van vertegenwoordigers van Iriszorg, RIBW en Pro Persona in het Rivierengebied. Elke 2 maanden komen 8 vrijwilligers bijeen om zaken te bespreken die GGz-cliënten in de regio aangaan. We hebben onder andere gesproken over de stapeling van eigen bijdrage bij dagbesteding, de herstart van de Vriendendienst, de verhuizing van de Dolfijn en de positie van ervaringsdeskundigen in dienst bij Pro Persona.

Leden van het Basisberaad hebben deelgenomen aan activiteiten van Ruimte voor Anders zijn, het MBC traject gemeente Nijmegen, de Binding in de regio en diverse WMO-activiteiten van gemeentes.

In december hebben we een overleg gehouden in het kader van het project Regie in de Regio van de landelijke LPGGz. Daarbij was ook de afdeling Ypsilon Tiel aanwezig. We hebben afspraken gemaakt voor 2017.

Organisatie

De Kentering werkt vanuit haar locatie op de Limoslaan. We zijn dagelijks geopend van 10 tot 16 uur. We hebben een cursusruimte die gebruikt wordt door zelfhulpgroepen. We hebben een bijkantoor op de 2^e Walstraat dat onder andere gebruikt wordt door het Juridisch Lekenspreekuur, projecten van de NUNN en Iriscovery.

Het bestuur van de Kentering is dit jaar 7 maal bijeen geweest om de samenwerking ZRCN, het eigen beleid en de voortgang van de projecten te bespreken. De afvaardiging naar de stuurgroep ZRCN is tot de zomer ingevuld door de heer W. Teering, de heer T. van Koningsbruggen heeft die plaats na de zomer waargenomen.

In het Breed Overleg komen vrijwilligers maandelijks bijeen om uit te wisselen en de voortgang van projecten en samenwerking te bespreken.

Personalia

Bestuur Stichting op 31-12-2016

Theo van Koningsbruggen	voorzitter
Bas Steenbergen	secretaris
Willem Teering	penningmeester
Jan van Haandel	bestuurslid
Vincent van Dongen	deelnemersraad
Sef Raeven	deelnemersraad
Saskia Dubbelt	deelnemersraad
Miep Bieshaar	deelnemersraad

Medewerkers op 31-12-2016

Jean Acampo	16 uur per week	Stichting Cliënteninitiatieven
Ineke Hoeven	8 uur per week	Stichting Cliënteninitiatieven
Elly de Louw	8 uur per week	Stichting Cliënteninitiatieven
Monique Moorman	8 uur per week	Stichting Cliënteninitiatieven
Mariëtte van der Zwet	22 uur per week	RIBW/Stichting

Basisberaad Rivierenland

8 vrijwilligers

Infowinkel en Basisberaad de Kentering

32 vrijwilligers